

Langsøhus

Figur 1. Langsøhus' beliggenhed i den markante nordlige tunneldal set fra Uggeløse skov.

Knardrup-Hviden Peder Ebbesens datter, Cecilie, og svigersønnen, Anders Absalonsen, nævnes i forbindelse med voldstedet Langsøhus i Naturparken, som åbenbart har hørt med til godset. Det ligger 2½ kilometer vest for Bastrupårnet på en holm i den udtørrede Langsø.

6/5 1274 bevidnede Erik Klipping og hans mor, Margrethe Sprænghest, et gavebrev på Langsøhus, hvor Cecilie forærede landsbyen Kollerød til brødrene i Esrum kloster:

"I Faderens, Sønnens og Helligåndens navn Amen. Cecilie, Peder Ebbesens Datter til alle Troende ... som får dette Brev at se. Efterdi jeg af det timelige Gods, som er tilstået mig i rimelig Mængde, på helsebringende Måde vil drage omsorg for min Sjæls Frelse, giver og skænker jeg – efter tilstrækkelig Overvejelse og Samtykke af min elskede Husbond og Herre Absalon og mine elskede Frænder af samme Gods til Esrum Kloster ... Landsbyen Kollerød med ... for at mit Minde skal leve evigt

... hvis der er noget tilbage, som ikke er betalt ... min Moders eller mine Brødres og Søstres testamenter. Og for at Brødrene uden Indsigelse og Hindring kan besidde har jeg tilskødet i Nærværelse af min Herre, Kong Erik, de Danskes højborne Konge. Jeg har ladet dette brev bekræfte af min førnævnte Herre Kong Eriks Segl og hans Moders, min Herskerinde, den højvelborne

Dronning Margrethes Segl, og med min elskede førnævnte Mands og mine elskede slægtinges Segl, nemlig herr Jon Littlæ og Herr Oluf Haraldsen og Fru Cecilie, søster til førnævnte Herr Jon.

Givet i det Herrens År 1274 på Langsiøhus til ære for vor Herre og Frelser, Jesus Kristus og hans hellige og glørværdige Moder Maria, den evige Jomfru, på Lille Sct. Hans Dag"

Cecilies nærmeste Hvide-arvinger satte af juridiske grunde segl under gavebrevet til Esrum Kloster, herunder den kongetro Jon Jonsen Little, men mange andre Hvider kan have deltaget i mødet. Da kongens segl ikke var nødvendigt, kunne Eriks og hans politiserende mors tilstedeværelse mere ligne et forsoningsmøde få måneder efter, at den oprørske ærkebisp af Hvideslægten, Jacob Erlandsen, var død. Fire dage efter mødet udsendte Jacobs tro følgesvend, Roskildes Hvidebisp Peder Skjalmsen Bang, da også en erklæring om, at han venskabeligt havde bilagt sin 20 år lange strid kongen og hans moder på Ringsted Ting. Konflikten havde medført, at Danmark var lyst i interdikt. Få måneder efter forliget blev interdiktet ophævet af paven.

Besøget af både kongen og hans moder på Langsøhus indikerer, at Knardrup-familien havde nær forbindelse med konfliktens parter. Ægtefællen Absalon Andersen, som var efterkommer

af Esbern Snare var i modsætning til fra Cecilies fætter, Jon Jonsen Little, modstander af kongen.

Langsøhus ligger fredeligt i Naturparkens nordlige dalstrøg med tilkørselsvej fra Uggeløse skov, hvor skovvejen kommer ud i dag, men voldstedet blev ødelagt ved grusgravning i 1800-tallet, som først meget sent blev stoppet af Nationalmuseet. Der er derfor kun en del af borgbanken og spor af nogle voldgrave tilbage i dalen. Der er kun få murstensrester tilbage, så det formodes at bl.a. forborgen har bestået af grave og palisader. Vest for borgen er der to firkantede aftegninger, som kan have været driftsbygninger.

Vi ved ikke noget om dateringen, bortset fra at voldstedet altså eksisterede i 1274. Absalon Andersen knyttes ofte til Erik Klippings morderes kreds, men han var øjensynligt syg på mordtidspunktet og optræder ikke mellem de fredløse. Muligvis er godset inddraget som forbrudt gods og nedbrudt efter Erik Klippings død.

Der er fri adgang fra nordøst fra Uggeløse Skov efter naturbeskyttelseslovens regler, når marken ikke er opdyrket – hvad den normalt ikke er.

Figur 2. Langsøhus. En del af selve borgbanken ligger tilbage ved den udtørrede Langesø til venstre. Adgangsvejen kom ned over ryggen til højre og passerede en voldgrav, en forborg og en yderligere voldgrav. De to grave anes stadig på billedet foran højen.